



A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉS-IPAR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

LAPTULAJDONOS ÉS SZERKESZTŐ: DR. CSIZMADIA IMRE. — SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, GYULAI PÁL-UTCA 9.

A



SZENT ISTVÁN

Duplamalátásör

Világszerte utánozzák.

Gyártja:

A Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. Budapest-Kőbánya.

Minden vendéglős és kávé  
üzletének jó hírnevét növeli, ha kizárólag csak  
az általánosan legjobbnak elismert  
Győrszentmártoni füstölt sertéskarajt  
Győrszentmártoni füstölt császárhúst  
Győrszentmártoni füstölt sonkát  
Győrszentmártoni füstölt kolábszt  
Győrszentmártoni csemege szalonnát  
Győrszentmártoni hentesárut  
használ, mert ezen gyártmányok szavatosság mellett, válogatott első-  
rendű sertésekéből, különleges módszerrel, nagyon izletesen és minden  
degen töltőanyag hozzáadása nélkül, tisztán sertésbőrű, a lezáró leg-  
jobb minőségben készülnek. Megrendelhető a

**Hentesárugyárnál, Győrszentmártonban.**

### Szálloda átvétel.

Van szerencsém az igen tisztelt szaktársá-  
kat, ismerőseimet és jóbarátaimat érte-  
síteni, hogy a

## Savoy szállodát

Budapest, VIII., József-körut 16.  
1. évi augusztus hó 1-én átvettem.

Szíves támogatást kér tisztelettel

**GROSZ ÖDÖN** szállodás és a Berlin  
kávéház tulajdonosa.

## == Fővárosi Sörfőző R. T. ==

Kőbányán

már az első évben 248.000 hl. sört gyár-  
tott, ez bizonyítja legfényesebben söreinek  
kitünő minőségét.

# Magyar Mór

**fogadói (szállodai), vendéglői és kávéházi adás-vételi ügynökségi irodája**

Budapest, VIII., József-körút 11 sz.

Telefon: József 26-32.

**Szakkategori tranzakciók és bankkölcsönök közvetítése.**

**Kass-fogadó Szeged,** Színház-tér, Stefánia park mellett. Minden kényelemmel berendezett 60 szoba. Központi fűtés. Hűtés melegvíz szolgáltatás minden szobában. Fürdővel ellátott szobák — külön fürdők. Lakosztályok 2-3 szobával. Elkülönült nagy étterem. Pilseni sörház. — Nagy fényes kávéház. Villamos megálló.

**PAPP LAJOS Korona-nagyfogadója, Nyíregyháza**  
A város főterén. — A mai kor izlése és minden kényelmével berendezett 50 szoba. Diszes téli és nyári udvari étterem. Bor- és sörház. Nagy fényes kávéház. Magyar konyha. Tiszán kezelt italok. Figyelmessé kiszolgálás.

**SCHWEITZER ADOLF**  
Tr. nsylvania fogadója, Marosvásárhely. 70. előkelő és minden kényelemmel berendezett szoba. Téli kert. Fényes nagy kávéház. Magyar konyha. Pontos kiszolgálás.

**Bártfa-fürdőn**  
Reigl László  
gyógyétermében  
és kávéházában kitűnő magyar konyha és fajborok. — Napi ellátás 12 koronától kezdve. **nyári és téli szezon.**

**Brunovszky Károly**  
hygienikus játékkártya tisztító intézete.  
**Budapest,**  
I. k., Szvetenay-u. 16.

Keveset használt  
**városi bunda**  
2000 koronáért  
**eladó.**  
Bővebbet a Fogadó kiadóhivatalában, Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. II. em. 20. sz.

**Koresok**  
10-16 szobával bíró, lehetőleg a főváros közelében levő  
**szállót és kávéházat bérbe.**  
Bővebb értesítést ad a Fogadó kiadóhivatala Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. szám. 1-1

**Német nyelv megtanulása magánúton**  
A német nyelv tudására fogadó- és vendéglőtulajdonosoknak és alkalmazottaknak feltétlenül szükségük van. **Dr. Ince Henrik** német nyelvtanából mindenki gyorsan és alaposan megtanulhat tanító nélkül németül. Az új kiadásban most megjelent kitűnő könyv ára 2 korona (utánvétellel 2 kor. 55 fill.) Megrendelési cím: **Magyar könyvkiadó** Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.

**PANTOL MÁRTON éttermei**  
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 29. szám.  
**Szakkategoriak otthona.**  
(Volt Wurglits étterem.)

**Raposa Margit éttermei**  
Budapest, VII., Akácia-utca 12 (Saját ház.)  
Hires magyar konyha. Saját szüretelésű fajborok utcán átl. kimerése. Szeszárdi siller 3.60, badacsonyi fehér 4 kor. Mérsékelt árak. Vasmezegetek találkozóhelye. Mindig frissen csapolt Hagenmacher sör.

**Kiadó illetve eladó vendéglő.**  
A fehértemplomi Burg Consortium ügyes vendéglőst keres vendéglője számára. A vendéglőhöz tartozik egy nagy táncterem, ahol minden vasár- és ünnepnapon moztelőadások vannak. Ugyancsak hozzátartoznak egyesületi helyiségek, egy kisebb terem, szép lugas és egyéb helyiségek. Az ivó- és edénykészleteket a bérlet tartozik bezerezni, a többi a Consortium adja át leltár szerint. Az üzlet azonnal elfoglalható, vagy a moztval együtt örök áron meg is vehető. Közelebbi felvilágosítást nyújt: 1-3  
**Burg Consortium, Fehértemplom.**

**Nagyváradon, Fekete sas étterem**  
tulajdonosa  
**Somhegyi Dezső**  
Kitűnő magyar és erdélyi konyha, zaját szüretelésű borok. Erdélyrészi üzemberek találkozó helye. Számos látogatást kér a tulajdonos

Csongrád főterén az igen jól menő emeletes  
**Erzsébet-szálloda eladó**  
vagy **hasznbérbe kiadó.** A földszinten van: nagy kávéház, étterem, Kereskedők-köre körhelyisége, üzlethelyiség, táncterem; az emeleten: 10 vendégszoba és 5 szobás ur lakás. Italmérés a házon. özv. Csejthey Lajosné. 1-1

Nagyatádon, Somogy megyében a „Mátyás Király” szálloda szabad kézből  
**ELADÓ.**  
özv. PAUCHLY JÁNOSNÉ.

**KESZEY VINCE ÉTTERMEI**  
Bpest, VII., Rákóczi-ut 44. a Nemzeti színházzal szemben. Magyaros háziasszony konyha, saját szüretelésű és tisztán kezelt borok. Mindig frissen csapolt pilseni sör. Polgári árak. Pontos kiszolgálás.

**Böcögő József Korona-fogadója** és „Pannónia” kávéháza, Miskolc. Kávéház, elsőrendű étterem, sörcsarnok. Magyar konyha, kitűnő borok.

**Állandó borvásár.**  
Azon t. vendéglős kartársak, kiknek mőri borra van szükségük, forduljanak hozzám teljes bizalommal. **Stoffer Mihály** vendéglős Mór.

**Kiss Ernő Korona-fogadója**  
**Nagykanizsa** — a város központján. Étterem, sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kertje — vendéglő. — Magyar konyha. — Kitűnő fajborok

**Kávéházi és vendéglői**  
berendezéseket  
**alpakra, kinaezüst árut**  
vesz és elad  
**Braun Gyula, Budapest**  
VII. ker., Síp-u. 14. Távbeszélő (Telefon) 161-44.

**Eladó fogadó.**  
Haláleset miatt **Körmöcbányán** száz év óta fennálló **Szarvas fogadó**, kávéház, étterem, 16 teljesen berendezett szobával, táncteremmel, szinpaddal, nagy gyümölcsösselel és konyhakerttel stb. szabad kézből eladó. Bővebbet özv. **Holzmann Mór**nénál **Körmöcbányán**, vagy **Holzmann Antalnál**, Csacán. 3-3

**Yildiz kávéház**  
Rákóczi-ut 36. felemelet. Rókussal szemben. Budapest éjjeli életének központja. Szakemberek találkozó helye. Figyelmessé kiszolgálás, szolid árak. Állandó cigányzene.  
**Weisz Dezső** ü. v.

**Iparsó**  
fagyalt, jegeskávé, hidegkészítmények előállításánál, a jég szállítására, valamint hűtőkészülékekhez. — Minden felvilágosítást és értesítést szövebeli vagy írásbeli kérdézőkördésekre díjmentesen nyújt a **Magyar Királyi Sójvédék Vezér ügynöksége** Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

## Előfizetési ár:

Egy évre . . . . . 16 korona  
Fél évre . . . . . 8 "  
Negyed évre . . . . . 4 "  
Egyes szám ára: 1 korona.

## Lapmegjelenés:

Minden hó 1-én és 15-én.  
M. kir. postatakarépjelzár száma 35990. sz.

# FOGADÓ

## ORSZÁGOS VENDÉGLŐS SZAKKÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. szám.

## Hirdetési árak:

Oidal-nagyság szerint. Többszöri hirdetésnél árkedvezmény. Legkisebb hirdetés díja: 6 korona.

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉSIPIR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP.

LAPTULAJDONOS ÉS SZERKESZTŐ: Dr. CSIZMADIA IMRE.

## Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfevárosi Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulatának”, a Szabadkai, Tolna, vármegyei, Kassai, Erzsébetfalvai, Brassómezei, Csepeli, Sárvár és vidéke, Pécs-Baranyai, Kispeszterentőlrci, Nemet újvári, Lévavideki, Szatmármegyei, Zombori, Nemesócsa és vidéke, Hunyadvármegyei, Csongrádvármegyei, Sopronalsóvidéki, Sárosmegyei, Budatok és környéke, Érsekujár és vidéke, Ceglédi, Marosvásárhely és Marostorda-megyei, Mészöri, Turkerei és Dévaványai fogadós (szállodások) vendéglős, kocsmáros és kávé ipartársulatok illetve egyleteknek; az Aradi pincér öns. és eh. egyes. és több jogékonny pincér-asztaltársaságnak és községi vendéglős-csoportnak.

## ORSZÁGOS VENDÉGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-6 óráig.

Felhívás és értesítés. Felhívotnak azon vidéki vendéglősök és kocsmárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesületnek” még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelentsek be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. **Beiratási díj:** 2 korona. **Évi tagdíj:** 4 korona. Az „O. V. Egyesület” tagjainak szükségükben tájékoztatást és esetleg jogtanácsot díjlanul nyújt, ha az irrodához fordul. Ilyen esetekben a levéllel válaszbélyeg mellékelendő. *Asz. elnökség.*

## SZÉKESFOVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyiség: VIII. Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 4-6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat irrodájához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik.

## Razzia.

Hát jöjjön!

A becsület ebből is tisztán kerül ki, az uszora a védtelenek bőrére menő arcátlan visszaélés pedig hadd lakoljon!

Hát csak hadd jöjjön!

Negyedik éve viseljük ennek a borzalmas világháborúnak nyomasztó terhét, negyedik éve, hogy csöndes éjjeleink álmát folyton zaklatja az ellenségnek mellét szegző szereteinkért való aggodás. Negyedik éve hogy megfeszített, meghatszorozott munkával bírközünk és igyekezzünk megküzdeni a létért és ez a lezajlott három év mire tanított meg? Arra, hogy kettős háborút kell vívunk.

Az egyiket szeretteink vivják a „fronton” fegyveres kézzel, a másikat mi vivjük itthon — fegyvertelenül.

Amit ott a „fronton” vívnak, az a veszedelmesebb, de amit mi vivünk itthon, ez a könyörtelenebb.

Mert kivel vivjük mi itthon a háborút?

Az uszorával Azzal a félelmetes ellenféllel, aki ellen hiába akarunk védekezni, hiába

akarunk szembeszállni. hiába akarunk elől menekülni, sőt még csak megadni is hiába akarjuk neki magunkat, mert fegyverünk ellene nincs, ellenben magunkkal hordjuk két táncosnőjét, akitől szabadulnunk nem lehet, mert ez: a *gyomor* és a *szüükség*, akik *minden áron* ki akarják elégtetni a maguk követelését. És hiába akarjuk magunkat az uszorának megadni, mert nem az a becsületes ellenfél, aki azután békét hagy a foglyának, hanem ellenkezőleg, csak annál is jobban zaklatja, fojtogatja mint a bibliai gonosz szolga, akinek ura elengedte óriási adósságát, de viszont ő a saját szolgáltatását pár fillér adósságért képes fojtogatni, börtönbe üldözni és még ott is zaklatni.

Ez a borzasztó ellenfél ott ül nyugvó ágyunknál, székünk mellett, ha ebédnél ülünk, ott rohan velünk a vonaton, ha utazunk, ott lépi ugyanazt a hosszúságot, amit mi lépünk, ha sétálunk és mint a mesebeli rém, ott suhogtatja fejünk felett szárnyait, akár a nap heve ellen akár a tél hidege ellen akarunk menedéket keresni.

Ez a borzasztó ellenfél most már bevilágít abba a történelmi ténybe is, hogy hogyan épülhettek hajdan ugyanakkor paloták, amikor kincses Kolozsvár térén nyilvánosan mérték az emberhúst, hogyan termettek négyes-fogatok akkor, amikor az agyonnyomorgatót nép maga húzta azt a szekeret, amit a „boldogabb időben” az ökre lova húzott, bevilágít hogyan születtek óriási vagyonok, amikor százezreknek kenyere sem volt és ezek meg ezek pusztultak éhen.

Jövel megváltó razzia!

A feneketlen kapzsizság örült kalamajkát járt már, a vért is kiszipolyozó spekuláció keljeltgel a megnyomorgatót százezrek vonaglásában.

Itt volt már az ideje, hogy valahol megkezdjék a tisztító munkát!

Itt volt az ideje, hogy a mellünkre borzalmatosan nehezded, bennünket még a levegőtől is megfosztó átoktól kezdjenek megszabadítani!

És ebben az igazán felszabadítás-számba menő munkában nem az volt a fontos, hogy hol kezdtek meg a munkát, nem az, hogy kinél kezdtek meg, hanem az, hogy egyáltalán megkezdtek.

Nem az a fontos, hogy négy budapesti vendéglősről kimutatták, hogy lehetetlen árat követelnek vendégeiktől, hanem az, hogy végre megmozdult a hatalom azon az uton, amelyen haladva felderítheti az uszorának minden gyökérszálát és megkezdheti és be is fejezheti annak alapos kiirtását.

Akiket minden lépésükben a becsületes szándék vezetett eddig is, akiket a tisztességérzet még mindig megtartott a lelkiismeretesség útján, az csak örömmel látja, hogy végre elkezdődött valahol a mély kiirtása.

Mert ezen az uton rájönnek, hogy a razzianak országosnak kell lennie és országosan könyörtelenül kell eljárni az uszorások félelmes seregének minden rendű és rangu egyedeivel.

Mert ebbe a kategóriába beletartozik nemcsak az az árdragító vendéglős, aki a veszevelőért 5 koronát számít, hanem az a visegrádi kofa is, aki az István király napi kirándulótól 5 koronát kér a szőlő kilójáért, az a kisoroszi kofa, aki ugyanakkor a Mátyás-körtéért 3 korona 60 fillért mer kérni.

Ebbe a kategóriába tartozik mindenki, legyen az kistermelő, nagytermelő, kofa, vagy nagytökés, magánember vagy köztisztviselő, aki más bőrén akar meghuzni, aki a saját szerencsés helyzetét, vagy a ráruházott bizalmat a mások kifosztásával, anyagi tönkretetésével akarja kiaknázni.

Akad a razzianak dolga mindenütt, a társadalom minden rétegében, hivatalos és nem hivatalos helyein. Akad a kosaras kofától a konzerv és egyéb gyárakat felállító kartellekig, nagytökéig.

Jöjjön tehát a razzia, jöjjön, mert a becsületérzés is hovatovább szintén a pőrere vetkőztetettek sorába kerülve, elrejtőzve kénytelen nézni százak ezrek, milliók kinos vergődését!

Jöjjön az az általános, tisztító, minden uszorafészket kiforgató razzia addig, amíg a történelmi körforgás kincses Kolozsvár piacáig nem ér!

Nemescsói.

## A visegrádi szőlő, dunabogdányi dobzó és a kisoroszi körte.

Gyertek elő derék, jó, romlatlan falusiak, gyertek és hadd nézzünk egy kicsit a szemetek közé!

Nagyon szép dolgokról léssen elméledésünk. Mindezeket a szép dolgokat pedig én egybefoglalhatjuk egyetlen egy szóba és ennek a szónak a neve: uszora.

Ugy-e ti megilletődve álltok meg eme szó hallatára és ártatlanul rázátok meg brillantin nevezetű pomádéval kikent fejeteiket, hogy nagy szerényen megimbolgálva fejetekkel a sok szép drága pántlikával befot hajlonatokat, megsuhog a bokorugrós vagyont érő szoknyáitok tömkelege és megrándul lábatokon a selyempotánka.

Igen, mivelhogy ezt a csunya szót csak a városiak részére találták volna ki és a falusi kis lányok, menyecskék az ilyesmit debogy is ismerik.

Már hogy is ismernek?

Mindamellett csak álljatok meg és hallgassatok.

Történt vala az eset augusztus 20-án délután három részletben, amint itten következik.

Augusztus 20-án, azaz jó falusiasan István király napján délben megérkezett Visegrádra a budapesti hajó nagyon sok kirándulóval.

Ott fogadták a sok kirándulót a dunabogdányi gyümölcsárús leányok szokáshoz híven a Mátyás-forrás táján. Afféle dobzószilvájuk volt, ami igen alkalmas szokott lenni jól kitarító hideglelés szerzésére.

Ajánlgatták a kirándulóknak a szilvát:

— Tessék venni, jó érett.

— Aztán hogy?

— Egy korona negyven kilója. Tessék venni.

— Drága az ilyen apró dobzóért.

— Dehogy apró. Hát mit tetszik érte adni?

— Egy koronát — feleli egy kiránduló fiú.

— Azt nem lehet. Mit lehet ma egy koronáért kapni? — feleli a szilvás-lány.

Bizony kedvem lett volna megmondani.

A Mátyás-forrástól visszajövet a hajóállomás előtti padokon vártuk a hajó érkezését.

Egyszer csak szólót hoznak.

— Hogy a szóló?

— Öt korona kilója — volt a felelet.

Igazságos Mátyás, aki hajdan ott fészkeltél fent a visegrádi hegyormon, már te is megmondta, hogy megérdemli az ilyen sálár az ötöt, de — ötször egyvégben.

Zzufolásig megtelt a Budapestre féltör induló hajó utassal. Az első osztályon alig van akkora hely, hogy el lehessen tyúkszem letiprás nélkül járni. Sokan állni kénytelenek:

Egyszer csak egy nagy kosaras néni tülekedik előre, jobbra-balra taszigálva az utasokat:

— Tessék körtét venni — ajánlgatja éretlen körtéjét.

— Hogy?

— Egy forint nyolcvan kilója.

— Micsoda? Hogy mer ilyen uzsorát kérni.

A felelettel ugyan adós maradt, hanem kezdünk már Kisoroszin kikötni, hát még nagyobb taszigálással, mint jött, sietett kiszállni.

Derék, jó, romlatlan falusiak, eddig szól a lecke. Belenéztünk a szemetekbe és ott csunya, de nagyon csunya tulajdonságot láttunk tükröződni. Ennek a tulajdonságnak a neve: kapzsóság, uzsora.

Ti nem ismeritek ezt a szót? A ti beszédeitekben ismeretlen ez a szó? Igen, ismeretlen, de cselekedetekben annál inkább ott van.

De azért ne menjetek még! Ne! Várjatok, mert még van valami mondani valónk.

Igaz, hogy ez közvetlen nem nektek szól, hanem a pomázi járás főszolgabírájának.

Őt kérjük, hogy vagy ő, vagy valamelyik kiküldöttje vegye magának a láradságot és ránduljon ki hébe-hóba, de különösen ünnepnap delutánján Visegrádra, Dömönre „inkognitó”. Ott nézzen körül és verjen szét azzal a szolgabírói sóprúval

köztetek az uzsora szót nem ismerő, de annál gyalázatosabban üző derék, jó, romlatlan falusiak!

Ti pedig jó emberek, akik egyebet sem tudtok, mint a vendéglősöket uzsorával vádolni és folyton ütni, ne menjetek a vendéglősökhöz kiszolgáltató magukat, hanem menjetek el Dunabogdányba dobzóért, Visegrádra szólóért és Kisoroszira éretlen körtéért, akkor majd megtudjátok, hogy hol van ma az uzsora! Nemescsaóó.

### A vendéglők reformálása.

(Vendéglősök r. ndszabályozása.)

Már megint a vendéglősöket tolták előtérbe, hogy végigvágjanak egyet rajtuk. Milyen egy eszevesztett állapot ez! Nem azzal törődik a közéletmezési hivatal, hogy a vendéglősök el látva legyenek mindennel, ami a vendéglői közéletmezési céljaira szükséges; nem arról gondoskodik ez a hivatal, hogy a vendéglősöket ne zsarolják az árusok, hanem azon töri a fejét, hogy miképpen lehet a vendéglősöket *állandóan* megrendszabályozni, büntetni, szekálni és elkészeríteni az életüket. Hivatalos nyelven ezt a hadjáratot a vendéglősök ellen: *reformálnak* nevezik.

Megtörtént ugyanis, hogy 1—2 vendéglős ellen feljelentést tettek tulmagas ételárak miatt. Mondjuk, hogy így van. Az 1—2 vendéglősnek mindenesetre módjában van bizonyítani, hogy milyen hatóságilag ellenőrizhetetlen eladási árak mellett kénytelen a nyers anyagot beszerezni, hozzáadva az ételek elkészítésének költségeit stb. s majd kifűnik, hogy többet nyere a néhány adag ételen, mint pl. a haditermény r-t a gyapju- és fémbevaltó és más központ, vagy akármelyik sörgyár vagy szőlősgazda. Ezek a példaképen felsorolt szábadalmazott és a beszerzési illetve beváltási árak megállapításában szabad kézzel bíró vállalatok, köztudomás szerint, milliókra rugó hasznót vágnak zsebra. De azért nem avatkoznak bele. Ami Péternek szabad, az tilos Pálnak. Ez a rendszer.

Most végigjárják az éttermeket és nagyobb vendéglőket és összeszedik az étlapokat, hogy hivatalból hasonlíthassák össze a vendéglői árakat. Nos, összegyűjtik és összehasonlítják és aztán mi fog történni? Maximálni fogják a vendéglői ételárakat és büntetés mellett kötelezni fogják a vendéglősöket az árak pontos betartására. Tehát ellenőrzik a vendéglőst és megvédik a vendéglői étkezőt. Rendben volna, ha a vendéglőst is megvédenék ugyancsak a hivatalos fórumok a kofák, mérszárosok és hentesek, a fa- és szénkereskedők, sörgyárak és termelők tulköpásaival szemben. Ha biztosítanak a vendéglősök részére a nyers anyagokat és nem tűrnék, hogy a vendéglősök *kénytelenek* legyenek *minden áron* szükségletüket fedezni, még lehetne erről szólni. De erre nem gondolnak. Ebben a beszerzési harcban a vendéglőst teljesen magára hagyják; nem törődnek vele. Szerezze be szükséges nyersanyagát ott ahol tudja és ahogy bírja. Őt zsarolhatják, de isten ments! egy fillérrel se kérjen többet az étel és italért, mint amennyit a hatóság vagy az étkező vendég a maga szempontjából megfelelő árnak tart.

A vendéglői étkezésre szoruló polgártárs jobban védheti ebben a tekintetben az anyagi érdekeit, mint a vendéglős. Mert amíg a vendéglősnek kényszerhelyzeténél fogva még barátságos arcot is kell vágnia a kiszorultatásához, addig az étkező polgártársunknak mód-

jában van a vendéglőben válogatni. Az étlapuk és ételek ára minden vendéglőben *körfen* hozzáférhető helyen, nyilvánosan ki van: függesztve; sok helyen a bejárati ajtón kívül, tehát az utcán. A vendég tehát szabadon választhat a vendéglőben, melyben étkezi: akar, sőt már előre ki is számíthatja, mennyibe kerül ebédje vagy vacsorája. Aki nek pedig nem áll módjában, hogy a legelőkelőbb éttermekben étkezzék, az érje be a kisebb vendéglővel, hol az üzemi költség nem olyan nagy, mint az előkelő helyen, tehát az ételek ára is tetemesen olcsóbb. *A nyers anyagok beszerzési árában nincs különbség.* Minél nagyobb mennyiségű nyersanyagra van szüksége a vendéglősnek, annál nagyobb mértékben zsarolják a bevásárlással. A vendéglős kénytelen ezt szó nélkül tűrni, mert ha valamely árust árdragításért feljelent, nem kap többé egy szem zöldpaprikát sem, tehát fizet és hallgat. És ezeket a bajokat, ezeket a nehézségeket a vendéglők „reformálására” vállalkozott al- és főhivatalok nem ismerik vagy nem akarják ismerni. És éppen ez az oka, hogy a vendéglősöknek *nem* segítségére, hanem megrendszabályozására kényszerülnek. Hol itt az igazság?! Mért nem gondoskodnak mindenekelőtt arról, hogy a vendéglősök részére az élelmiszerek és tüzelőanyagok olyan elosztást nyerjenek, hogy mindenkinek és mindenből jusson, még pedig rendes időben?

Ha rendet akarnak teremteni a vendéglők üzemeiben, maguk a vendéglősök lesznek érte hálásak, de akkor ne azon töriék a fejüket és ne azzal kezdjék, hogy milyen módon lehet a vendéglősöket bicságotni árdragítás miatt, hanem kezdjék a nyers anyagok beszerzésének könnyítésén, hogy a vendéglősök mindent, amire szükségük van, rövid időközben megkaphassanak és ne legyenek kiszolgáltatva az árusok önkényének. Ehelyett azonban cigánykodnak velük a központokban. Aki pl. az utóbbi 3 hónapra 20 kgr. cukrot kapott az a következő 3 hónapra csak 15 kilogrammra szóló utalványt kap; 45 kgr. helyett 30 vagy 25 kilogrammot. Aki liszt-elégtelensége miatt nem készített tésztaételt, de az étkezők tésztaét is kívánnak, az nem kap tészta lisztet, ha meg is feszíti magát. Ha valamely vendéglő gazdát cserél, az utódnak folyamodni, bizonyítani, igazolni kell, amíg liszt dolgában csak szóba állnak vele. Burgonyát nem kap, ha csak egyik vagy másik görbe uton nem azerez magának 4 koronáért kilóját. A fa- és szénkereskedő normális ár mellett szóba sem áll a vendéglőssel. Fizeszen, ha tüzelőanyagot akar! Ez a kereskedő jelszava. Zöldség- és főzélékéket csak úgy kaphat, ha legalább háromszoros ár fizet. És fizetnie kell, mert a vendégeit el akarja látni.

Tessék ezeken a bajokon *mindenekelőtt* segíteni és csak azután az ellenőrzéshez fogni.

Sem a zöld asztal mellett gyakorlatot szerzett hivatalok, sem a közönségnek nagy része, sem az uszító lapok nem tudják, hogy milyen keserves harcot kénytelen kifejtetni a vendéglős, hogy üzletét legalább úgy-ahogy, fenntarthassa. Fogalmuk sincs ezeknek a köröknek arról, hogy milyen nehéz feladat ma egyáltalán vendéglősnek lenni. És vajjon mit csinálnának ezek a „reformáló” és „ellenőrző” hatóságok, ha a vendéglősök csak néhány hétre is bezárnák üzletüket, vagy csak a konyhájukat? Azt hiszik talán, hogy a vendéglői ellátásra utalt sok ezer ember holmi reformokkal és ellenőrzésekkel jólakhatik? És

azt hiszik, hogy az éhes tömegek ebben az esetben a vendéglősöket döngetnék? Dehogy.

Tehát nagyon egyszerű lesz, ha a vendéglősökkel méltányosan bántunk, velük és hivatásukkal szembe jövedelmükkel viseltetnek és nem tévesztik szem elől, hogy sok ezer ember és sok család gondját, legalább a fő táplálkozásra nézve, éppen a vendéglősök viselik. Itt igazán helyén van a figyelmeztetés: Többet észszel, mint erővel! —cs.

### A vendéglős nagygyűlés memorandumáról.

Mindnyájunk előtt emlékezetes, hogy f. évi július 19-én megtartott nagygyűlésen a határozati javaslatokkal szemben egyes kívánságok módosító indítványok alakjában hangzottak el, amelyeknek figyelembe vételére vonatkozóan F. Kiss titkár kijelentette, hogy a nagygyűlésen elhangzottak egy bizottság elé kerülnek és ez a bizottság fogja azután a miniszterekhez benyújtandó ugynevezett memorandumot megszerkeszteni.

Mi a magunk részéről egy pillanatra sem helyeseltük, hogy a memorandum szövege a nagygyűlés előtt ismeretessé ne váljék, illetve hogy azt egy szűkebb bizottság, amelynek még csak tagjait sem a nagygyűlés választotta, készítse el és azután ugyanaz a bizottság, vagy annak egyes tagjai deputáció elnevezés alatt adják át a minisztereknek.

Nem helyeseltük, de nem kívántunk ellene szót sem emelni, nehogy olybá tűnjék fel a dolog, mintha mi a bizottság összetételre, vagy annak működésére ellen tennénk kifogást, mert hiszen bennünket egyesgyedül a vendéglősség egyetemének érdeke vezérel.

Mindenesetre az lett volna a helyes, hogy a nagygyűlés ismerje már a memorandum szövegét is, tudja azt, hogy azok, akik a nagygyűlés, vagyis vendéglősség egyeteme nevében a minisztereknél eljárnak, mit fognak ott mondani és milyen sérelmet és kívánságokat fognak a miniszterek elé terjeszteni. Ha pedig az ügy keresztülvitele technikai szempontból nehézségekbe ütközött volna, a nagygyűlés maga határozhatott volna a memorandum szövege felől. Ez is, de legalább azt ökövetlenül meg kellett volna tenni a nagygyűlésnek, hogy a szűkebb bizottságnak tagjait, amely bizottság a memorandumot megszerkezteti és azt deputáció alakjában a miniszterek elé juttatni hivatva volt, a nagygyűlés maga válassza meg és olyan embereket küldjön abba a bizottságba, akikben bizalma összpontosul és akik nem csinálnak titkok lépéseiből.

Sajnáljuk, hogy ez nem így történt, de ha már a nagygyűlés elmulasztotta a megfelelő formát, legalább a vezetőség tájékoztathatná a vendéglősöket arról, elkészült-e már az a memorandum, mi annak a szövege, átadták-e azt már megfelelő helyen és mit mondtak rá a miniszteriumokban.

Minderről azonban, bár másfél hónapja lezajlott a nagygyűlés, se nem hallottunk, se nem olvastunk semmit.

Végtelemül csodálkozunk azon, hogy az igen tisztelt bizottság munkájáról nem tartotta szükségesnek kimerítően értesíteni a vendéglősöket, nem tartotta szükségesnek megmondani azt, hogy vajjon

mit mondtak hát a miniszterek a deputációknak.

A gyűlésen folyton azt bangoztatták, hogy a sajtó közönyös a vendéglősök kérelmével szemben, sőt rossz akaratu. És most, ahelyett, hogy azok akik a vendéglősök érdekében eljárnak a magukat vezetőiknek tartják, azok, akik hirtelenében összehívják egy nagygyűlést és ott a sérelmek egy részét jól-rosszul elmondják, még csak arra sem tartják érdemesnek megbízóikat, akiknek nevében beszélnek és cselekszenek, akiknek bizalmát maguknak követelik, hogy értesítsék őket saját lapjuk útján a történetekről.

Vajjon nem legelső rangú kötelessége lett volna annak a bizottságnak vagy a vezetőségnek a memorandumot szóról-szóra közölni az összes szaklapokban, illetve megküldeni azt közlés végett a szaklapoknak s lehetőleg arról is gondoskodni, hogy ez a memorandum, mint a nagygyűlésen elhangzott kérelmek és kívánságok essentiája, a többi lapokban is megjelenjen?

Hiszen így a vendéglősség ma azt sem tudhatja, hogy azok, akik nevében a memorandumot elkészítették, akik a miniszterek előtt a vendéglősség nevében megjelentek és beszéltek, csakugyan a vendéglősség érdekében jártak-e el és annak érdekében használták-e fel a maguk számára követelt bizalmat!

Még kevésbé tudunk arról, hogy miként fogadták ezt az egyes miniszterek. Kikébe helyezték-e a nagyobb bajok orvoslását, vagy pedig kerekén elutasították és még csak arra sem érdemesítették a vendéglősség kívánságait, hogy az elhangzottakat megfontolás tárgyává tegyék?

Pedig ez nagyon fontos, mert hiszen éppen ettől függ, hogy a vendéglősség további akciója szükséges-e és hogy a bajok orvoslására a fenyegető veszély elhárítása céljából tovább agításon-e és a rendelkezésre álló egyéb eszközöket felhasználja-e.

Ilyen kérdést, ilyen a köz nevében benyújtott memorandumot, az arra adott választ a legnagyobb bűn titokban tartani és azt a nyilvánossággal, de legalább magukkal az érdekeltekkel minden lehető módon nem közölni: visszaélés a bizalommal.

Azt a nyílt felszólítást intézzük tehát a vezetőséghez s mindazokhoz, akik a memorandum szövegezésében és a deputációban részt vettek, közöljék a nyilvánossággal a memorandum szövegét, a miniszterek válaszát, hogy legalább hadd tudja meg a vendéglősség egyeteme azt, hogy azok, akik a vendéglősség nevében eljárak, miként végezték kötelességüket. Vajjon csakugyan olyan kívánságokat és sérelmeket tártak-e fel, amelyek a vendéglősség egyetemét érdeklik, amelyek a közös célt szolgálják és nem éltek-e vissza olyképen, hogy a vendéglősség nevében beszélve egyesek vagy konzorciumok érdekeit mozdították elő?

Ebben a legnagyobb nyíltságot és őszinteséget vártuk volna: eddig, miután ezt nem tapasztaltuk, követeljük, hogy az eljárók beszámoljanak sátrázkodásukról, hogy a vendéglősség ezután tudja, kiket és hogyan engedjen a nevében beszélni.

Reméljük, hogy az érdekeltek megnyugtató feleletet adnak, de mindenesetre sajnálattal konstatálhatjuk, hogy ezt mindezekig nélkülöztük.

### Egy nagy lépés a szeszmonopolium felé.

A hivatalos lap augusztus 29-iki száma közli a pénzügyminiszter igen nagyjelentőségű rendeletét, mellyel az ez évi egész szesztermést lefoglalja és közcélra igénybevetnek jelenti ki.

A rendelet értelmében a fogyasztási adó alá eső szeszfőzésekben 1917. szeptember hó első napjától fogva termelendő szesz mennyiség ki fog vonódni a magánforgalomból s annak felosztása és felhasználása egyedül a kormány rendelkezésétől függ.

A rendelet kibocsátásának oka az, hogy az idén a legfontosabb nyersanyag, a burgonya elmarad, mert a rossz termés folytán a kormány aligha fogja engedélyezni burgonyának szeszfőzésre való felhasználását s ilyenformán csak két nyersanyag, a répa és a melasz lesz szeszgyártásra felhasználható. Répából valószínűleg szintén kevesebbet fognak engedélyezni, melaszból pedig csak az össztermés 55 százaléka fordítható szeszgyári célokra.

Ilyenformán az idén még kisebb lesz a szesztermelés, mint tavaly, ami arra indítja a kormányt, hogy nem mint eddig, csak 60 százalékat foglaljon le a szesztermésből, hanem lefoglalja az egész szesztermelést és önmaga szabályozza, hogy fogyasztási célokra kinek mennyi jusson. Eddig a kormány csak a hadseregről, a gyógyszerárakról, az aratókról és egyéb fontosabb közszükségletekről gondoskodott, míg a magánzükségletek kielégítése a szabadkereskedelemben megmaradó 40 százalékból történt. Most a rendelet ezt a 40 százalékat is elvonja a szabadkereskedelemtől és azt a mennyiséget, ami fogyasztási célokra kell, maga fogja egyes gyárakkal előállíttatni és megfelelő módon a fogyasztók részére kitulni.

Nyilvánvaló, hogy a rendelkezés következtében az egyesek kezében levő készletek ára még jobban fel fog emelkedni. Az e téren üzött visszaéléseknek ugyan kapuja nyílik meg, ha a kormány ellenrendszabályokról nem gondoskodik. Eddig a 600 koronás maximális ár helyett 2300, 2500, némely helyütt még ennél is magasabb összeget követeltek. A kormány, mint halljuk, nem fogja tűrni, hogy a magas szeszár legnagyobb része az üzérkedők kezében maradjon és már legközelebb fel fogja emelni a kincstárnak a szesz eladási árában való részesedését, ami természetesen együtt fog járni a maximális ár felemelésével. Ugy mondják, hogy a szesz új maximális ára 1500—1800 korona közt lesz és hogy jelentékenyen felemelik a maximális ár kijátszására megállapított bírságokat.

Ez a rendelkezés azonban csak akkor lehet hatályos, ha azokat a lelketlen spekulánsokat, akik a szesz árát eddig a maximális ár négyeseresére és ötszörösére hajtották fel, nem néhány száz korona bírsággal fogják büntetni, hanem ezen a téren is behozzák a börtönbüntetést és a maximális árak kijátszását soha-

sem pénzbiroddal, hanem mindig szabadságvesztéssel fogják büntetni. Ha a kormány erről nem gondoskodik, akkor legfeljebb csak nagyobb részt fog kapni az erkölcstelenül magas szeszárakból. azonban a fogyasztót azonnal sem fogja megvédelmezni és az elfajult spekulációnak nem fog véget vehetni.

Maga a rendelet egy nagy lépés a szeszmonopolium felé. Csak az a kár, hogy a kormány nem tudott azonnal egy lépéssel tovább is menni és a monopoliumot megvalósítani s hár a szesz lefoglalásával egy nagy jövedelmet tud az államnak juttatni a miniszter, azt az óriási jövedelmet, amit a szesztermelők bezsebelnek, még mindig nem az állam kapja.

Még csak azt a kívánságunkat fejezzük ki ezuttal is, hogy a kormány a szeszkiosztás terén ne mellőzze az erre egyedül engedéllyel bíró vendéglősöket és kocsmárosokat, mint ezt a multban tette, hanem a kiosztást azokkal eszközöltesse, akik erre törvény szerint jogosítva vannak és szesz-jogosítványuk után tetemes illetéket és adót fizetnek.

## KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK.

**Lesz tojásközpont is.** Miért ne lenne, ha már tojás úgy sincs. Legyen legalább központ. Mert hát a szemfüles osztrák ügynőkök kitalálták ezer módját, hogy hogyan lehessen a magyar hatósági intézkedéseket kijátszani és a mi jó „sógóraink”-nak a kezére juttatni a rengeteg tojást.

Igaz, hogy ezt az eljárást csempészésnek nevezik, de ez a tojás nem változtat semmit. Most aztán gyökeresen akarnak segíteni a bajon és ebben az ügyben tartott tárgyalások kapcsán fölvetődött a tojásközpont eszméje is. Három párt alakult itt ki: az egyik a fővárost óhajtja megbizni: a központ vezetésével, ez a kormányhatóság óhajtása, a másik pedig a tojáskereskedelmi r. t. ot. Ezt meg a tojáskereskedelmi érdekeltek akarják. A harmadik párt az osztrák és német kivitel pártja volt, amelyiknek természetesen az a fontos, hogy minél többet lehessen külföldre szállítani.

A tárgyalások kapcsán kipattant, hogy f. évi március és április hónapokban magában csak 400—400 vagon tojást szállítottak ki tőlünk. Most megelégednének havi 30—40 vaggonnal is.

Egy dologban azonban máris megegyeztek s ez az, hogy ezentul minden küldemény a létesítendő új központ címére érkezessen. Ezzel akarják meggátolni a maximált árakon való felülfizetést.

Felmerült az az óhajlás is, hogy csak az lehessen kivihető külföldre, ami itthon felesleges. Csak aztán fordítva ne legyen, hogy t. i. az maradjon itthon, ami külföldön már felesleges. Amint eddig is volt.

**A borkivitel szervezése.** A minisztérium, a termelők és kereskedelemi képviselők részvételével értekezlet volt a napokban a borkivitel céltudatos szervezése érdekében.

Mivel az idén jó bortermésre van kilátás, nagyobb bormennyiség bocsátható a külföld rendelkezésére. Amde az új termés a hadsereg és a belföld fogyasztására tartandó fenn, csak a drágább fajtárok

bocsáthatók ki, mert ezzel ér el legtöbb sikert a bortulajdonos az árak körül.

Együttal tájékoztatást nyertek a tanácskozáson az érdekeltek az árviszonyok felől is, amikor szinten csak az derült ki, hogy a drágább fajtárok külföldre engedése a fontos valuta politikai szempontból is. Erősen foglalkoztatja az érdekeltséget egy olyan szervezet létesítése, amelynek közreműködésével történjen a borkivitel szervezése és a belföldi szükséglet ellátása.

**Titkos áruaktár a Kazinczy-utcában.** A rendőrség a Kazinczy-utca 51. sz. házában egy titkos áruaktárt fedezett fel. Nürnberg Sámuel Galiciából menekült tanító bérelt egy háromszobás lakást a házban s albrőlőkül magához vette Jeremiás Dávid, Róth Beris és Friedmann Mór szintén galíciai menekülteket Mind a négyen egy szobában húzódtak meg, a másik két szobát pedig a telezsufolták különböző árukkal. Dencsó detektívcsoportha jelent meg a titkos áruaktárban és mintegy huszezer korona értékű pamutárut, rengeteg keményítőt foglalt le. A galíciaiak beismerték, hogy Galiciába és Ausztriába csempészték ki árukat. Őrizetbe vették s most hallgatják ki őket a rendőrségen. A lefoglalt áruk értéke közel hetvenezer korona. Azért mégdrága nálunk minden, mert még a galíciai tanítók is csempészenek.

**„Irányár” a borkereskedelemben.** Bécsből jelentik nekünk: Az élelmezésügyi hivatal a bortermelőket és a borkereskedelem érdekeltségét közös tanácskozásra hívta össze a borpiaci helyzetének feltárása céljából. Az osztrák kormány a bor árát nem szándékozik maximálni, hanem az egész kérdést irányár megállapításával véli megoldhatónak. Amint látható, az osztrák kormány csak egyelőre mondott le a bor ármaximálásáról, ami a magyar borral szemben — az osztrák borkereskedők érdeke. Az „irányárakat” bátran kezdtek és kísérlet gyanánt lehet tekinteni a későbbi cél eléréséhez vezető uton.

**A központi konyha megnyitása.** Másfél éve készen várja megnyitását az Üllői-ut és a Hungária-körut sarkán épült fővárosi központi konyha. Az élelmiszerkészlet elégtelensége miatt a tizenkétezer ebédadag szolgáltatására berendezett konyhát mindeddig nem adhatták át rendeltetésének. *Mert legelőbb jéltore szükséges hus-, liszt- és egyéb élelmiszerkészleteket kellett volna biztosítani, hogy a konyha üzeme mihamar jenn ne akadjon.* Most a közlelmezési miniszter igen komoly formában foglalkozik a hadikonyhák felállításának tervével s ezek közt a legfontosabb szerepet a központi konyhának szánta. A központi konyha felszerelése és gépi berendezése teljesen készen állnak és konyhai személyzetről is gondoskodtak már. hogy a közlelmezési miniszter felhívására a konyha akadálytalanul megkezdhesse üzemét. Ebből is látni, milyen sok bajjal jár egy élelmezési üzem forgalomba hozatala.

**A tüzfiaellátás problémája.** A tél közeledtével a tüzelőanyag kérdésében egy sereg nyomásztó bizonytalanság mered a fogyasztóra. Kétségtelen, hogy a szénellátás korlátozottabb lesz még a tavalyinál is, amit csak részben fog enyhíteni tudni az a buzzalom és jóindulat, amivel ezt a kérdést Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter és az Országos Szénbizott-

ság intézik. Ugyanilyen a helyzet, sőt talán még súlyosabb is a faellátás terén, pedig a fakérdést körültekintéssel és koncepcióval sokkal kevésbé súlyosabbá lehetne tenni, mint amilyennek ígérkezik. Ma az a helyzet, hogy a tüzfiaellátás is a legégetőbb problémáinká kezd válni, amennyiben a normális években termelt 300.000 vagon tüzfiaával szemben az idén még a felére se találunk a kitermelésből ledezetet. Hozzá fog járulni a helyzet súlyos voltához, hogy az idén a normális fatermelés se volna elegendő és ezzel szemben nemcsak hogy ez nem lesz biztosítva, hanem még a csökkent készleteknek nagyrészt is igénybe veszi a hadsereg fogyasztása. Mindez már a jövő évre is előrevetíti árnyékát, mert kétségtelen, hogyha idejében megfelelő intézkedés nem történik, a helyzet még súlyosodni fog, miután az idén nemcsak a fatermelésre, hanem némi fakészletekre támaszkodni tudott a fogyasztás. A szakemberek elkecsereved hangoztatják, hogy ezzel a kérdéssel tervszerűen és odaadón egyetlen hatósági szerv sem foglalkozik: legalább is a fatermelők ilyesmit nem igen tapasztalnak. Pedig célravezető javaslatokban nem volna hiány. Ezek közül leginkább az a javaslat érdemel figyelmet, amely úgy szól, hogy a meglévő 300 tüzfiaatermelő közül annak az ötvenhatvannak az üzemébe koncentrálják az egész termelést, amelyek csuszlatóval és iparvasuttal vannak ellátva, tehát akik a gyors és nagyüzemi kitermelésre készen állanak. Ezeknek két súlyos problémáját kellene stírgösen megoldani és pedig az élelmezés és a munkácsbiztosításának kérdését. A koncentráció éppen abban áll, hogy a nagy üzemeket bizonyos át-gondolt üzemterv alapján fognák munkába az élelmiszer és a munkácsbiztosításával. Viszont a kis üzemeket az elvesztett hasznánit a többi produkció arányában káronalantának a nagyok. Igaz, hogy ez is csak részben segíthetne már a helyzeten, mert a faszükségletet részben nyersfával lesznek kénytelenek kielégíteni, amennyiben a tavalyi kampányból elegendő készlet nem maradt. Hetezer munkács munkacserejének koncentrállásával a nagyüzemek termelését keerk 30 000 vaggonnal lehetne szaporítani. Nem szabad az illetékeseknek sokáig tündönniök, mert amikor egy pár vagon fáért verekszik már a magán- és a közfogyasztás, gyors és elhatározó cselekedet mentheti meg csupán a kormányt azokért a nehézségekért, amik a tél folyamán okvetlenül el fognak következni.

**Osztrák agráriusok tanácskozása.** Az osztrák mezőgazdasági társaság elnökének, Auersperg Károly hercegnek vezetésével az összes nemzetiségek és pártok agrár képviselői f. hó 30-án Ehrenfeld bárónak, az agrár központon elnökének meghívására tanácskoztak. A gyűlésnek élénk lefolyása volt. A többi között az agráriusoknak a burgonyára, gyümölcsre és főzlekre vonatkozó kívánságaival foglalkoztak. Egyhanguan a *forgalom tökéletes szabadságát követelték.* A határozatokat ma átadták Seidler lovag miniszterelnöknek.

Kimaradt több közlemény, melyet legközelebbi számunkban hozunk.

# Budapesti Övadék Szövetkezet

## Övadékokat

éttermi-, kávéházi és szállodai pincérek részére korlátlanul folyósít és váltópénzeket. — Tagfelvétel bármely időszakban. — Kedvező feltételek. — Gyors és előnyös lebonyolítás. — Hivatalos helyiség: Budapest, Rákóczi-ut 55. II. Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6 óráig

**Rendőrbíróság a piacokon.** Miután a központi vásárcsarnokban kivézenyelt rendőri büntető-bíróság intézménye bevált, aug. 18-ától kezdve a Garay-téren, Lehel-téren és Rákóczi-téren is életbe léptette a főkapitány ezt az intézményt azzal, hogy egyelőre a hét három legforgalmasabb napján: kedden, pénteken és vasárnap működik a bíróság.

**Hadiszövet — papirból.** A papirhiánynak, amint kiderül, egyik érdekes főoka a ruhaszövet hiánya is. Mert amint értesülünk róla, a napokban a szövetereskedők megkapták az első papirszövet végeket, úgy hogy Japán és Kína módjára hamarosan mi is papirköntösbe csavarodunk.

Igenis, míg szalonnánk volt, azt takarunk bele. Most, hogy szalonnánk nincs, magunk csavarodunk a papirba. Ugy járunk mint a molnár, aki míg vize volt, bort ivott, mihelyt a patak vize elapadt, vizivásra szorult.

Igy fordul a világ sora!

Különbö a papirszövet állítólag nagy meleget tart, de csak a száraz időjárást bírja, mert ha megázik, akkor széjjelmegy. Azért csak olyan foglalkozással bírónak ajánlják, akik foglalkosásuknál fogva száraz helyiséghez vannak kötve: így könnyű testi munkával foglalkozó munkások és tanulók részére.

Az utóbbiak részére való ajánlást azonban kételkedve fogadjuk, mert a diák és inaskönyvek részére eddig sem találtak ki elég erős szövetet, azután a torna számára sem termelt még elég erősnek bizonyuló anyag.

Nincs olyan apa, aki eddig is nem vasból akarta volna tanuló és inas fia számára a ruhát készíttetni, mikor bőven válogathattak a legerősebb posztókban és most papirból valókat ajánlanak?

Azt hisszük, ezen a ponton végeredményben csufos kudarcot vall a spekuláció, mert az arany ifjuság papirszonya itt éppen nem fog határt ismerni és a sok szülő hamarosan lemond csemetéje számára jó „meleget” ígérő papirnadrag örmeiről különösen most, amikor már a papiros is kifogástalanul — hadi.

**A horvátok és söriparuk.** Ugy értesülünk róla, hogy a zágrábi sörfőző felemelte a horvát vendéglősök sörkontingensét a magyar sör versenyének hatása alatt. Megkérte egyúttal a horvát vendéglősszövetiséget, hogy a felemelt kontingenst vegyék

is át a vendéglősök és első sorban mindig azt mérjék is ki.

**Ujra emelik a tej árát.** A Közélelmezési Hivatalban az elmúlt napokban (aug. 29-én d. u.) dr. Nagy Ferenc alelnök elnöklété mellett értekezlet volt. Megállapodtak, hogy a tej árát 10—15 fillérrel újra felemelik.

Szóba került, hogy a 65. tolnamegyei községben rekvirált tej nap-nap után megsavanyodva kerül a fővárosba és hogy ezt nem is óhajtják megátolni a tejátvevők, mert az édes tej literjét 86 fillérért tartoznának eladni, míg a savanyodva érkező tejet lefőljözik, felkavarják és habart tej címén adják el a tejivó csarnokokban.

A vaj és sajt árát nem emelik, ellenben a szállíthatást igazolványhoz kötik, mert eddig hiába tiltották el a sajtgyártást, minden pincében sajtot gyártottak és kicsempésztek Ausztriába, ahol nagy árat fizettek érte. Ha a sajt nem lesz a szabad kereskedelem tárgya, rögtön megváltozik a helyzet.

**A bor árának maximálása.** Illetékes köröket állítólag foglalkoztat a kérdés, de amint halljuk, csak a hadsereg részére vásárlandó borok árát akarják maximálni.

**Az osztrák sörtermelést,** amint hírlik, az osztrák kormány már biztosította, de az árapmenység megállapításában nem történt döntés.

**A serfőzők és a méz.** A Közélelmezési Hivatal megkeresésére a rendőrség nagy kutatást tartott a sörgyárakban, mert nagy árukészletek rejtgetését sejtették náluk.

A nyomozás eredménye az volt, hogy rengeteg fölhalmozott mézet találtak, amelyet azonban visszabocsátanak tulajdonosaik rendelkezésére, mert a méz a szabadkereskedelm tárgya.

A mézet ugyanis sörfőzésre akarták használni, de mivel 20—21 K-jával vásárolták, nem használhatják sörfőzésre, mert a belőle készült sör roppant drága lenne.

Mintegy 25 vagon az így fölhalmozott méz mennyisége.

**A takarmányhiány és a szarvasmarha védelem.** A földművelésügyi miniszter jul. 3-án kiadott körrendeletével a törvényhatóságokat felhatalmazta, hogy a három évesnél fiatalabb üszök és hasas tehének szállítását és levágását ezentul megengedheti, ha a takarmányhiány szükségessé teszi a levágást, illetve szállítást.

**Harminchat millióval csökkent a söradó bevétele,** amint a pénzügyminiszter kimutatja és még csak a 10 millió K-át sem érte el, holott a háború előtti utolsó évben 467 millió K volt.

**Termésbejelentések.** Hiába. Ugy látszik a termésbejelentések az ellenőrzés teljes keresztülvételének lehetetlensége miatt nem felelnek meg a valóságnak. Erre vall a sok büntetés és elkobzás. Nincs elég ember az ellenőrzésre és nincs elég lelkiismeret-

tesség a bevallóban. Így aztán mégis csak meglesz az uzsora a gabonával is!

**Németországi vendéglői fehérművek lefoglalása.** Oivassuk, hogy a birodalmi ruhazati hivatal, rátelte a kezét a vendéglők, szállók és penziók ágyneműjére és fehérműjére.

Borvásárlók figyelmébe. A múlt és az előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizették a szőlőtermést, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visonta” és mátrahegyaljai szőlőtelepek borát r. t. igazgatóságát is ez indította arra, hogy a régi évjáratok feltréztört kincseit forgalomba hozza. A Visontamára börttermelő társ. szőlőtelepein különben a múlt évi termés is jól beütött és ezt a ténnyel ezuttal is a t. borvásárló vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

**Győr és a tisztviselői étkező.** Győrben egy régi idea közeledik megvalósulás felé. Két évvel ezelőtt már megindult egy mozgalom, hogy a köz-és magántisztviselői háztartásokon segítsen Temesvári mintáján megalkotott tisztviselői étkezővel. Akkor azonban az idea kivitele megfeneklett azon az egyszerű okon, mert éppen azok a tisztviselőkön nemieit volna segítve, akiket legjobban kellett volna, a családost tisztviselőkn. Ugyanis számítva egy napi egy személyre szóló adagot csak két korona ötven fillérjével, ugyebár egy a segítségre igazán rászoruló, hat tagu csaladdal bíró kisebb tisztviselőnek napi 15 koronájába kerül. Honnét vette volna elő az a tisztviselő ezt az összeget?

Az eszme azonban most újra felvetődött és úgy látszik, teteszt is ölt, mert szeptember elsejével a tisztviselői étterem föllálítása van tervbe véve.

A tisztviselői étkezőbe napi 4 K 50 f-ért szándékoznak ebédet és vacsorát adni. Az ebéd háromfogásos, a vacsora egyfogásos husélt lenne.

Csak vajjon ismét az arra igazán rászorulókon lesz-e vele segítve?

Egy tanulság mindenesire van az egész dologban: hogy t. i. a kisháztartások inen onnan nem bírják a háztartás-vezetés rettenetes kínját, a cédula-rendszer nyomorúságát és ácsorgás borzalmait és keresnek valamiféle menedéket, kiutat a könnyebb boldogulathásra.

De vajjon igazán menedék lesz-e majd ez a közkonyha? Vajjon nem volna inkább tanácsos a már meglévő közkonyhákban, a vendéglősségen segíteni addig, amíg nem késő és be nem kénytelenek zárni?

Mert vajjon melyik bírhatja jobban és biztosabban a közélelmezés kezelését: a saját felelősséggel dolgozó és a hatóság állandó készénitét, segítségét igénylő tisztviselői közkonyha, amelynek már a mostani megteremtése is rengeteg pénzt igényel s amelynek áralakulataival szemben nincs meg a hatóságnak az a szabad keze, ami a vendéglőkkel, mint iparral szemben megvan és amely közkonyhákban nemcsak az ételárak címén, hanem egyéb címeken is megvan a jogalap az onnét

élkező tagoknak külön megterhelésére, ami ismét csak költségesebbé teszi az arra rászoruló részére a közkonyhát. És vajjon mindenki, különösen a nagycsaládú, szerény fizetésű tisztviselő is igénybe veheti-e majd ezt a közkonyhát, bírja-e majd a fizetését? Vajjon nem a bevásárlási, beszerzési rendszerbe kellene-e valamely egészségesebb szellemet belevinni és nem úgy segíteni a bajon, hogy a másik oldalon törjük át lopva a gátat, hogy minket el ne öntsön az árvíz?

**Kávét, paprikát és a divatboltot.** A mai kereskedelmi rendszerre s abból fakadó árdrágított folyamatra érdekes fényt vet az alábbi eset.

A napokban a fővárosban a Mehmed szultán-ut 35. számú *Glasz Arthur* léle urdivatkereskedésben detektívek jelentek meg az O. K. H. megbízásából és írásos meghatalmazás alapján főlhalmozott kávé meg paprika után kutattak. A tulajdonos maga mutatta ezek után elő 250 kg kávéját és 400 kg paprikáját.

A tulajdonos állítása szerint a két árut csak biztosítékul őrizte boltjában, mert a kávé és paprika vételéhez szükséges pénzt ő adta és addig magánál szándékozott tartani az árut, amíg a kölcsönzött pénzüsszegt neki meg nem fizette.

**Félmillió szeszcsalás.** A napilapok hátsólapján bejárta a napokban az a nagyméretű szeszcsalás, amely újra csak arra világít rá, hogy az italmérők s ezzel elsősorban a vendéglősök micsoda agyaltur az óráknak vannak kitéve.

Mellékesek a szeszcsalásban szereplők nevei, mellékes minden, egyedül csak az a fontos, amit folyton hangoztatunk, hogy a legkelendőbb cikkekre boldog-doldogtalan ráveti magát, összevásárol elképzeltetlen mennyiséget akár a maximális áron is felül uszora spekulációra. Erre az áru úgy eltűnik, mint a kámför s aki aztán meg van szorulva, kénytelen megadni minden árat, ha ugyan így is hozzájutna a szükséges cikkhez.

**A budapesti hatósági munkaközvetítőnél** (VII. József-u. 33.) és a budapesti közhasznú munkaközvetítőknél az 1917. évi aug. 24-i kimutatás szerint munkát kaphat 116 vendéglősi, kávéházi személyzet, munkát keres 67 egyén.

**A korpát új maximált árra.** A hivatalos lap végre meghozta az új korpát maximális árát is. A rendelet szerint a korpát maximális ára 25 K a lesz q-ként. A termelőnek minden beszolgáltatott q buza, rozs után 5-5 kg korpára van igénye, de csak is saját állatjai etetése számára, különben a korpát marad a korpaközpont rendelkezése alatt.

**Már a molnár is panaszkodik.** Az elmúlt hónap utolsó napjaiban a molnár is nagygyűléseztek Budapesten és elmondták panaszukat. Panaszkodtak a kézidaráló ellen; hogy a kormány rendelettel engedi meg egyes malmoknak a csirátlanított kukorica őrlését, holott nem zsirunk de margarinnak sem lesz elég, amihez kukorica-csirából készülő olaj kell. Panaszkodtak kicsi őrlési vámal ellen és a kormány ellen, mert nem ad olajat, szentet és mert ezzel megszűnnek a kismalmok s megszületik a malomkoncentráció. Panaszkodtak a szénhiány ellen is.

Már most csak egyet nem értünk. A háború első évében a 0-lás liszt ára 34 fillér volt, ma ép az ötszöröse pedig a gabona árát nem szalasztották még föl az akkori ár káromszorosára. Hova tűnik hát el az a rengeteg összeg, amit a fogyasztók nem bevasálnak? Hova, ha mindenki csak panszkodik? Mert így kétkedve hall az ember némely termelő által hallatott panaszt, hogy az nem műpanasz-e és nem arra való-e csupán, hogy megtevéssék vele az agyonnyomorgatott fogyasztótömeget?

**Idegenforgalmi hivatal szervezése.** A kormány megtette az első nagyon komoly lépést a magyarországi idegenforgalom szervezésére. Az egész szervezet kiindulópontja a főváros idegenforgalmi hivatala. Ez a hivatal állami hivatali jellegű nyereség és mint ilyen *Kampisch* János miniszteri tanácsost fogja fejéül megkapni. Mi a legnagyobb örömmel látjuk az egész mozgalmat és egyben azt is, hogy ennek az eddig mostohán hagyott ügynek olyan szakavatott ügybuzgó férfiu fog az élére állni, mint *Kampisch* János miniszteri tanácsos. Az első a tárgyban tartott értekezlet már megvolt. Az országos szervezet „*Idegenforgalmi Központ*” nevet kapja, amelynek szellemi vezetője a társadalom köréből kiszemelt, hivatásuknál, ügyszereketüknel fogva erre alkalmas egyénekből alkotott tanács lesz. A magunk részéről éppen ezért már eleve ama kívánságunknak adunk kifejezést, hogy ebben a bizottságban az egyik legilletékesebb társadalmi tényező, az „*Országos Vendéglős Egyesület*”, valamint egyéb szállodás és vendéglős szervezetek is képviselget nyervek.

**Családi öröm.** *Reill* János pozsonyi főpincérnek augusztus hó 18-án született meg a 19-ik gyermeke, aki a kereszttségben *Béla* nevet kapott. Ehhez a ritka családi áldáshoz igazán szívből gratulálunk!

**Olcsó menü-rendszert** tervez, mint arról értesülünk, az új közlelmzési miniszter. Ezzel akar véget vetni a mai vendéglői árak egységtelenségének és akar valami rendszert behozni.

A rendelet az összes vendéglőkben kötelezővé tenné az olcsó menü-rendszert, amely szerint a legolcsóbb menü három korona, a legdrágább hat korona lenne — természetesen vendéglői kategóriák szerint. Továbbá reform lenne a hústalan nap eltörlése és az ételadagok nagyságának ellenőrzése is, valamint az, hogy egy étlapon kétféle húsételnél több nem szerepeljen. Az olcsó menü rendszer déli 12—3 óra meg esti 8—1/2 óra alatt lenne érvényben.

A menü levő étel-félék közül is felszolgáltathatók lennének körülbelül a mai árakon, de nagyobb adagokban.

Mindennek ellenszolgáltatásaképp a közlelmzési hivatal garantálja az olcsóbb élelmiszereket.

**Ötvennégy métermázsá sajt.** Azt a címet is adhattuk volna neki, hogy miért nincs sajt.

A dolog úgy esett, hogy a főkapitányságon megtudták, hogy a józsefvárosi teherpályaudvaron 171 ládában 54 q sajt van feladva Zárgrább *Milán Szidi* névre.

A főkapitányság utasítására a sajtot lefoglalták s a haditermény vizsautalta a budapesti közfogyasztási céljára, ahonnan azt el akarták vonni.

Egy-egy ilyen véletlen kipattant eset mutatja, mennyi lehet a *Milán Szidi* és hogy mennyi minden közszükségleti cikk eltűnésének, megdrágulásának lesznnek okozói a *Milán Szidi*ik.

**Szesztermelést korlátozó rendelet** látott napvilágot, amelynek értelmében *sárgabarackot, őszibarackot, körtét, almát* és ezek hulladékait, avagy bármely gyümölcsbőlkészült lekvárt, konzervet, párolt stb. gyümölcsöt szesztermelésre felhasználni tilos. A szőlő nem tartozik e rendelet hatásköré alá. Szilvát csak a központok által felállított, szilva-termő területeken létesített szeszfőzőknek szabad szeszé feldolgozni, de az átvett szilva mennyiségnek legalább is 25 %-át tartoznak aszalásra, lekvárkészítésre fordítani.

**Tárgyalunk.** Olvassuk *Folkusházy Lajos* fővárosi tanácsnok nyilatkozatában, hogy a *liszt ellátás* dolgában most folynak a tárgyalások az Országos Közlelmzési Hivatallal. De ettől függetlenül mondhatja hogy a főváros lisztellátása biztosítva van, az egész évre.

*Zsir* dolgában szintén most folyik a tárgyalás az O. K. H.-al. Sertés van, csak az O. K. H. takarmányozási intézkedését várják, hogy a hizlalást meglehessen kezdeni.

**Zöldség** van elíz, különösen paprika és paradicsom. *Krumpli* beszerzése, *szilva* és lekvár szerzés ügyében most folynak az intézkedések, *hüvelyesek* ügyében szintén most folyik a tárgyalás az O. K. H.-al.

**Az angol kenyér.** Rhondda élelmzési biztos rendeletére augusztus 15-től kezdve negyedfontos kenyeret fognak sütni Angliában kilenc penny egységáron. A kormány evel az intézkedéssel meg akarja szüntetni a nép zugolódását, amellyel a háború és főképpen a tengeralattjárók által okozott drágaság ellen fordul. Ezen az egységáron csakis olyképen adhatják el a kenyeret, hogy a kormány jelentékeny áldozatok árán átvette az összes malmokat és a közlelmzési hivatal kezelésébe adta.

**Megint drágább a papír.** Most már Isten tudja hányadszor drágább, sőt ha így megy, kilitás van rá, hogy megfizethetetlenül drága lesz, sőt hogy innen-onnan bizonyos célokra nem is lesz beszerezhető, mert nem engedik piacra a papírananyagot. Németországban vendéglői célra már nem is engednek papírt, ami elképzeltelhetjük, minő hatást okozott vendéglői körökben akkor, mikor már a fehérneműket is lefoglalta a hatóság.

### Jó barátok társas-összejöveteljei.

(Összejövetel minden szerdán délután 4 órakor.)

1917 szeptember hó 5-én Popper Mór borkereskedő urnál, Előd-utca, régi sörház mellett.

1917 szeptember 12-én Farkas Pál vendéglős urnál, IX., Üllői-ut 97.

1917 szeptember 19-én Grams Ferenc vendéglős urnál, IX., Üllői-ut 23.

1917 szeptember 26-án Csengei Sándor vendéglős urnál, IV., Ferenc József rakpart.

1917 október hó 3-án Gregorics Simon vendéglős urnál, VIII., Népszínház-utca és Conti-utca sarok.

1917 október 10-én Smander József vendéglős urnál, IX., Bokréta-utca 12.

## Van-e még óbor?

Eddig úgy tudtuk, kicsi a borkészlet és nagy a borkereslet és hogy ezért oly drága a bor.

A hordóhiány és a jó szüreti kilátások, valamint az előrelátható boráresés már most napvilágra csalja az elrejtett vagy felhalmozott borkészleteket.

Az osztrák *Neue Wein Zeitung* egyik augusztus havi számában olvassuk a következő hirdetést:

### Wein-Angebot.

Offirire ohne Verbindlichkeit:

- 500 Hl. 1916er Sortenweine 10—12 Proz. Mallig Heves.  
 600 Hl. 1916er Weisswein 9-5 Proz. Mallig. Tolna.  
 800 Hl. 1916er Sortenweine 11 Proz. Mallig. Tolna.  
 850 Hl. 1916er Weisswein 10—11 Proz. Mallig. Heves.  
 500 Hl. 1916er lichter Rotwein 8-5 Proz. Mallig. Heves.  
 600 Hl. 1916er Sortenweine 11 Proz. Mallig. Heves.  
 1500 Hl. 1916er Weisswein 8—9 Proz. Mallig. Arad.  
 2000 Hl. 1916er Weisswein 9—12 Proz. Mallig. Diversi.  
 800 Hl. 1916er Rotwein 8-5—9 Proz. Mallig. Diversi.  
 1800 Hl. 1916er Weisswein 9-5—10 Proz. Mallig. Súdungarn.  
 600 Hl. 1916er Rotwein 9 Proz. Mallig. Súdungarn.  
 500 Hl. 1913er Weisswein 10 Proz. Mallig. Pester Boden.

Alles fassgefüllt, bahngestellt. Auskunft an direkte Abnehmer erteilt Ludwig Zala Wein-Kommissionär Budapest, VII., Király-utca 95. Telephon 144—47.

Szóval Zala Lajos borbizományos ur 11500 hektoliter különböző fajtájú óbort ajánl most, augusztus havában a vevőknek.

Nem tudjuk, Zala ur *hivatásszerűen* foglalkozott-e mindig a borbizományossággal, vagy csak olyan alkalmi hadi borszenzále, azért jó volna, ha a hatóság, meg az adó-kivető-bizottság érdeklődne a következők iránt:

1. Meg van-e, vagy meg volt-e eddig is a hirdetett bormennyiség egyáltalában?
2. Kié az eladásra kínált bor?
3. Van-e Zala urnak iparigazolványa és fizet-e róla adót?
4. Nem *aradrágítási* célzattól lett-e ez a bormennyiség eddig a forgalomból kivonva és *halmozva*?

Mindenesetre feltűnő, hogy az eddigi nagy borkereslet mellett a fent hirdetett borokat Zala ur már eddig nem közvetítette el és csak most tartja szükségesnek az eladási ár és a szokásos „analysenfest“ kitétel mellőzéseivel kínálni borokat.

Mivel pedig a hirdetett borok tételszámmal vannak ellátva, úgy látszik Zala ur még több bor felett is rendelkezik vagy rendelkezett.

Vajjon a bornyilvántartási iven szerez-e a fenti bormennyiség?

A pesti kerület szőlészeti felügyelőjének figyelmébe ajánljuk e sorokat.

P. Gy.

### Nyilatkozat.

Alulírott mult év január hó 10-én megjelentem a budapesti kávé-ipartársulat elnökválasztó közgyűlésén. Erről a közgyűlésről irt tudósításomban Harsányi Adolf urról, a budapesti kávé-ipartársulat általánosan nagyrabecsült elnökéről sértő módon nyilatkoztam. Ezt a hibámat jóváteendő, ezen a helyen kérek ez elítélendő cselekedetemért bocsánatot.

Budapest, 1917. augusztus 18.

Fekete Gyula.

### A vidék és a közerkölcs.

Lapunk 13. számában mutattunk rá, hogy Budapest idegenforgalmának egyik akadályja a közerkölcsök lazasága. De ugyanezt elmondhatjuk a vidékről is.

Nem régen, egy nagyobb bűnügy kapcsán olvastuk, hogy a vádlottak egy vidéki szállóba mentek, ott a rablott pénzből ettek-ittak és mikor a csendőrök keresték őket, hát hült helyüket találták. A vizsgálat során pedig kiderült, hogy a szálló szobaasszonya szöktette meg őket, előbb azonban elvette tőlük a rablott pénzt. Erre aztán őt is letartóztatták és a vádlottak padjára állították.

Most pedig arról hallunk, hogy egyik vidéki vármegye alispánja rendeletet adott ki megéjje vendéglői és szállói életének megtisztítása érdekében. Az illető alispán ugyanis szigoruan elrendelte, hogy a szállodai szobaasszony vagy szobaleány elnevezése alatt lappangó közönséges kéj-nők ellen a hatóságok a legszigorubbán járjanak el és vonják felelősségre ezek üzemleiert az ezt elnéző és eltűrő tulajdonosokat is.

Ezzel a rendelettel végre megszületett egy rendelkezés, amely bevelilágit és belenyul a vidéki szálló-élet szennyésébe.

Szükség volt rá, nagy szükség. Annnyira közszükség, hogy a legfőbb ideje volt már neki.

Hiszen egész tühretetlen volt már az az állapot, amely sok vidéki szállóban divatos. Ezekbe a szállókba alig tette be az ember a lábát és alig foglalt el szobát, már megjelent a szobaasszony, majd a szobaleány, akik kedveskedő mosolygással köszöntik az érkező urat és kínálják szolgálataikat épp úgy, mint a budapesti utcai lányok.

Nem véletlenül veszem ezt a hasonla-

tot, hanem szándékosan, mert épp a kettő között levő kapcsolatot akarom kimutatni. T. i. a szóban levő szobaasszonyok és szobalányok általában épp a budapesti és a legnagyobb városok utcai lányaiból kerülnek ki és csupán csak látszólag tértek át tisztességes foglalkozásra.

A szállodai személyzetnek ezek a vérbetegségeket és bűnöket terjesztő, palástoló egyénei ma már a nagy társadalmi rendetlenség, rendes ellenőrzés kiánya miatt ugyszólván megakadályozzák, hogy vidéki vendégek, különösen külföldiek vidéki szállókban megszálljanak. És mi ennek a következménye? Az, hogy az egyes ilyen szállók tulajdonosainak lelkiismeretlensége, kapzsisága, tulkapása miatt az összesség szenved.

Még élénken él emlékezetünkben a szerbek ellen megindított támadás megkezdésekor történt ama dolog, hogy a délvidek szállóiban német tisztteket is kellett elhelyezni. Az elhelyezett tisztte pedig tömegesen teljes felháborodással tettek felettes hatóságuknál panaszt a fentebb vázolt szállóbeli állapotok miatt.

Vajjon milyen véleményt mondanak ezek a tisztte a nálunk divó állapotokról? És vajjon fog-e ez az állapot a folyton hangoztatott és oly nagyon szükségesnek tartott idegenforgalom előnyére szolgálni?

Ugy-e bár nem, sőt nagyon is akadályozó körülmény.

Épp ezért, amint lapunk 13. számában felhívtuk a budapesti rendőrség figyelmét az immár Budapesten is tühretellenné vált, főleg a Rákóczi-uton kirivó állapotokra, most felhívjuk a figyelmét a belügyminiszteriumnak az egész országra, követelve a sürgős és országos rendezést, mert maholnap nemcsak hogy a tisztesség és becsületes szállók híret fogja veszélyeztetni egyesek lelkiismeretlen leánykereskedelme hanem valósággal csapás lesz hazánkra a „vengerka-lészkek“ garázdálkodása.

### Statárium készül a csempészek ellen.

Az utóbbi időben az élelmiszercsempészet olyan óriási arányokat ért, hogy az illetékes körök ezzel szemben szükségnek tartják a legsürgösebb és a legradikálisabb intézkedések foganatba vételét. Ennek megbeszélése végett az Országos Közélelmészési Hivatalban nagy értekezlet volt, amelyen a határrendőrség főnöke: *Ilosvay* Gusztáv elnökolt és a melyen jelen voltak az összes határrendőrkapitányok

Az értekezlet öt teljes órán keresztül tartott. Egyetlen tárgya volt: megbeszélni a részleteit azoknak a szigorú intézkedéseknek, amelyeket a csempészet megakadályozására a közel jövőben folyamathba tesznek.

Az értekezleten közölték a határrendőrségi kapitányokkal, hogy néhány nap mulva az

# PAPIRSZALVÉTÁT

a legjobb minőségben és mérsékelt árak mellett, cégnyomással vagy anélkül, gyorsan és csinos kivitelben szállít a

**FOGADÓ-NYOMDA**  
**BUDAPEST,**  
 VIII. KER., JÓZSEF-UTCA 56. SZ.

## Polenai gyógyforrás.

borral a legjobb fröccs!

összes határszéli vármegyékben megkezdik működésüket azok a határrendőrségi különítmények, amelyeket a csempészet szigorubb ellenőrzésére állítottak fel. Ezeket a különítményeket katonai személyekből szervezték és vezetésükkel a begyakorlott határrendőröket bízták meg.

Az értekezleten a legnagyobb részletességgel megállapították, hogy az egyes különítmények a határszéli vármegyékben milyen utakat tartanak állandóan megszállva, hol fognak kirkálni és milyen körülményekre lesznek különös figyelemmel.

A csempészet a nyugati vármegyékben, a galíciai határon és különösen a Délvidéken óriási ahol a Horvátországba való becsempészés már több helyen komolyabb aggodalmakat okozott. Különös figyelmébe ajánlotta az értekezlet a határrendőrkapitányoknak a Duna és Száva folyók hatósági őrzését mert a legtöbb élelmiszert éjszakának idején csónakokon csempézik át.

Az értekezleten jelenvoltak közül többen panaszokdtek, hogy a csempészek ellen hozott tilalmak nem elég szigorúak, úgy, hogy az a nézet alakult ki, hogy a nagymérvű csempészés letörése céljából nemcsak a legszigorubb törvényeket kell alkalmazni hanem szükség esetén statáriális eszközök is igénybe veendők.

Az értekezletet megelőzőleg, a határrendőrkapitányok tisztelegtek gróf Hadik János miniszternél, az Országos Közélemezési Hivatal elnökénél, aki behatóan érdeklődött a csempészet ügye iránt

### ÜZLETI HIREINK.

Gergely János budapesti, Kisdiófa-utca 14. sz. a. kávé-kávéházát átalakította, mely munkálatokkal augusztus 17-én lett készen.

Katona Géza marosvásárhelyi vendéglős üzletét átalakította és azt újból aug. 1-én adta át a forgalomnak.

Kiss Kálmán a hadbavonult marosvásárhelyi Nap-fogadós távolléte alatt, neje vezetése mellett fogadóját átalakította s az agilis asszony augusztus 1-én helyezte a fogadót teljes üzembe.

Grózi István a régi jó hírű tabi Korona-fogadót, melynek régebbi időben is már volt széles körben ismert bérloje, újra átvette.

Sardinetz György megvette a szomajoni nagyvendéglőt és most mint sajátját vezeti.

Maurer tetsvérek kezelésébe ment át a siófoki Hableány-fogadó. Üzletvezetője: Maurer Ferenc, főpincér: Maurer Sándor és főpincér: Maurer Károly.

Purjesz Lajos érsekújvári otthon kávé megvette a szomszédos házat, azt meg-

Kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz. Bor, cognac vagy citromsavval vegyítve. Orvosi szaktekintélyekből néleg-n ajánlva gyomorbetegségeknél, étvágytalanság, gyomoreres, köhögés, vérszegénység, tüdőbaj és vérköpések eseteiben.

Megrendelhető

Schönborn Buchheim gróf urad. ásványvizeinek bérlojégénél, Szolyva.

lévő üzletéhez kapcsolta. Az így megnyitott üzletet újra butorozva, felszerelve f. évi augusztus 15-én nyitotta meg.

Bock József volt budapesti vendéglős, három év óta a harctéren küzdő huszármester, Rajecfűrdő bérletét elnyerte. A vendéglőt téli időnyre is felszerelte s az üzletet neje fogja vezetni.

Keresik. Zumpf Mátyas hollétét kéri egy levelezőlapon tudatni Schrantz János Nagyváradon, Feketesas kávéház.

Kiss István a tapsonyi (Somogy m.) Központi vendéglő tulajdonosa kényelmes berendezéssel bocsátotta a forgalom rendelkezésére üzletét.

**HELYVÁLTÓZÁSOK:** Holes Géza főpincér a székesfőv. Stefánia-ut. kioszk főpincéri állását; Pozsonyban a főpályaudvari vasuti vendéglő I., II. o. éttermi állását Trubacek Mihály és Földes Pál töltik be, mellettük mint fizető Kurucz Jenő működik, a III. pszt. ét. ermi főp. állást ugyanott Frischer Vilmos viseli; Reill János a Stefánia-kávéház főpincéri állását, Zsáry Géza a Deák kávéház főpincéri állását tölti be; Szászregényben a Kapusi-szálló főp. állását aug. 12-én Piroksa János vette át; Nagykanizsán a pályaudvari vendéglő III. oszt. étetterm főp. állását Bakonji Ferenc foglalta el.

Az Üzleti hírek és hirdetés rovatokért Fekete Gyula t. szerkesztő felel.

### Szerkesztői üzenetek.

Azon t. előfizetőink, akik a hozzánk intézett levelekre külön választ kérnek, válaszbélyeg vagy válaszos levelezőlapon mellettként sorakézzék Csak az előfizetőinknek választóink A nevet, lakóhelyet, utolsó postát, keletést kérjük mindenkor pontosan és olvashóan kiírni! Névtelen leveleket figyelembe nem veszünk.

Heidfogel Alajos, Szigetvár. Számoló-céduláért tésék a Törley céghez fordulni.

## ÖBOR ELADÁS.

Gróf Batthány István-féle vadászklaki szőlőtelepemen 1915. és 1916. évi terméshől szüretelt 700 hektó zöldfehér színű 2/3 részben olasz rizling, 1/3 részben ezerjő, 1/6 részben kövidinka és 1/6 részben magyarádi fajborokból álló elsőrendű **fajboraim eladó k.**

A hétszáz hektó bor százhektós hordókban áll, melynek szesztartalma Maligant szerint 10-11 és a vadászklaki vasuti megállónál levő telepemem bármikor megtekinthető, ahova Bácsalmásról Regőce felé menő vonattal 8 perc alatt lehet kiérni. — Bővebb felvilágosítást nyújt a termelő: **TOMANOVITS GYÖRGY** nagybirtokos Baja, Gróf Zichy Bódog-tér 7. szám. 2-2

Telefon: Interurban II-11.

## Figyelem!

Jó hírnévnek örvendő irodám a háboru miatt szünetelt. Irodám at újból megnyitottam és azt személyesen vezetem.

### MATZNER J. urat

irodám részére **ügyvezetőnek** akceptáltam. — Az igen tisztelt főnök urak, ugyszintén helykereső személyzetbeccs pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

### Pollák József

12-12 Budapest, VII., Sip-utca 7.

## Eladó fogadó.

özv. Csányi Lajosné fogadója **Keszt-helyen** egész új épület, mely a következő helyiségekéből áll: 14 vendégszoba teljesen modern berendezéssel, 3 szoba a fogadós lakása, 4 nagy étterem, melyből egy átalakítható kávéháznak, nagy fedett tekepálya, gyönyörűen befásított nagy kerthelyiség a vendégek részére, ahol 1000 személy részére lehet teríteni, 2 nagy pince 800 hektó borknak, egy konyhakert, továbbá a fogadóhoz szükséges összes mellékhelyiségek. Jelenleg 160 sebesültnek átalakítva hadikórházzá, a kincstár fejenként és naponként fizet 3 kor. 70 fillért, a vevő ezt is átveheti, ára 150.000 kor., szükséges tőke 60.000 korona.

4-4

Régi, kitűnő vendéglő nyugalomba vonulása miatt **eladó.**

Cim megtudható a kiadóhivatalban. o o 2-3

### Pályázat

vasuti vendéglői üzlet bérletére.

A Máv. pécsi üzletvezetősége 21781/1917. sz. a. meghirdeti a mitrovicai állomás vendéglő bérletét. Pályázati határidő 1917. szeptember hó 7-én déli 12 óra. Az 1 koronás bélyegű kérvények „Ajánlat a Mitrovica állomáson levő vendéglői üzlet bérbevétele” felirattal, zárt és lepecsételt borítékkal, kellő okmányokkal látandók el. Bánatpénz 100 K, vagy ennek megfelelő értékű értékpapir, amely szeptember hó 6-án déli 12 óráig letétbe helyezendő. A bérlet 1917. október 1-én kezdődik és 1922. szeptember 30-áig tart. Bérleti helyiségek: két lakószoba, egy I. és II. osztályu étterem, egy cseléd-szoba, egy konyha, egy italmező, egy felvonó, egy élelkszoba, két pince, egy klozet, fűszek és gazdasági udvar. Közlebbi értesítést ad a pécsi Úv. a hivatalos órák alatt.

1-1

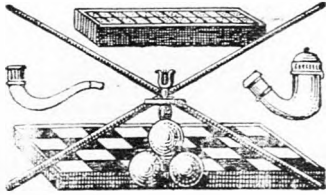
# KASS-SZÁLLÓ

## Színház-tér, Stefánia-park mellett

9-12

Teljesen modern, minden kényelemmel berendezve, 60 szoba, központi fűtés, hideg- melegvíz szolgáltatás minden szobában. Villanyvilágítás. Fűrdővel ellátott szobák. Külön fürdők. Külön lakosztályok 2-3 szobával. Városi és interurban telefon. Safe Deposits. Nagy csarnok Hall). Diszes télikert. Nagy hangverseny és bankett-termek, Elegáns nagy étterem. Pilseni sörház. Nagy fényes kávéház. Ettermi és kávéházi nyári helyiségek Villamos vasuti megálló. Mérsékelt árak. — A nagydemű közönség szíves pártfogását kéri **Kass János** tulajdonos. Utazóknak kedvezmény.

# SZEGED



# Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű elefántcsont-keke (billiárd) golyók, dákok, sakk, domínó, lignum santum-golyók, bábuk, áttáborok, tajték- és borostyánkő dohányzó-csököket stb. nagy választékban. — Billiárd-golyók esztergályozása, dákok, sakk és domínó javítása olcsó árszámitással, pontos határidőre való szállítással — elfogadtnak. D

A hátszegi Arany bárány szálloda, vendéglő és kávéház részére intelligens szakember

## bérlőt keresek.

Weil Lajos, Hátszeg.

## ALKALMI VÉTEL

Betegség miatt eladó Budapest környékén szép helyiséggel, lakással, egy forgalmas **vendéglő** eladó továbbá egy

## élelmiszer üzlet

tejszerződés, lakással. Két családnak biztosan elegendő. A kettős üzlet házzal vagy anélkül eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2-3

## Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

Áruhiány miatt kérem a tavaszi szükségletüket minél előbb fedezni

## Vászon és damaszt árakban

	Kor. érték
Rumburgi lepedő 175/230 — drbja	58.—
Dupla damaszt abrosz 150/150 —	25.—
„ „ „ 150/180 —	30.—
„ „ „ 150/250 —	35.—
„ „ „ 150/300 —	40.—
Szines beszövött kerti abrosz — — — 150/150 dbja	18.—
„ „ „ — — — 150/160 „	20.—
Dupla damaszt szalvéta 60/60 tucatja	45.—
Nehéz „ „ „ 70/70 „	65.—
Szines kávé-szalvéta — — —	7.50
Damaszt törülköző — 55/120 „	50.—
Neh. dam. — 55/130 „	75.—
Égész neh. dam. törülk. 60/130 „	95.—
Neh. dam. párna huzat 78/88 drbja	15.—
Pique takaró rózsá és kék 150/200 „	34.—
Trico nyári takaró 150/200 —	28.—
Vászon pohár- s edénytörő tucatja	36.—, 40.—
Pincérkeadó, tucatja — — —	24.—

## DEUTSCH FERENC

..... vászon és damaszt áruháza .....  
szállodások és vendéglősök szállítója

Budapest, VIII., Muzeum-körút 10.  
Alapítási év 1895. Telefon József 4-60.

Az „Artesia” részvénytársaság

## ILONA

üdítő vize

legyen mindennapi italod!

Megrendelhető:

„ARTESIA” R.-T. MÁT. BUDAPEST.  
TELEFON 50-72.

Szíveskedjek bármily személyzetet

## kizárólag

# KREIBICH

irodájából

Budapest, IV., Berz-u. 3

rendelni. Különösen kiválóan szakképzett

konyhaszemélyzetet ajánl.

Legszolidabb elhelyezés.

Telefon 7-20. 4-5

## VÉTEL.

Egy tíz-tizenöt ezer forrás vadászásra alkalmas

# erdőt

keresek **szonali megvételre**. Részletek megtudhatók a kiadóhivatalban.

PAPIRSZALVÉTA különböző minőségben és jutányos áron szerezhető be: „Fogadó-nyomda”-ban, Budapest, VIII., József utca 56.

## Eladó

a Rákóczi-ut egyik mellék utcájában egy nagy

# 3 emeletes kettős ház

mely szállónak, vendéglőnek igen alkalmas. Vétel-feltételek rendkívül kedvezők. Részletesebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

## A gyors meggazdagodás titka megtudható

# Első Magyar Zeneautomata

kölcsönző és eladási intézet

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 14.

Allandó nagy mintaraktár!

Minden érdeklődőnek vételkötelezettség nélkül bemutatjuk működésben egy villany, mint sulyra berendezett, tehát üzembiztonság nélküli zeneinket, melyekért

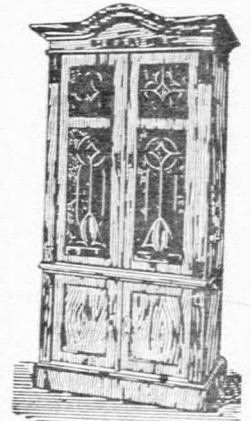
## 5 évi jótállást vállalunk.

Csekély havi részletfizetésekre és hetenkénti hengersere. Zeneinkben a modern technika minden vívmánya, mandolin, xylophon, hegedű stb. be van építve. — Meghívásra az ország bármely részében felkeressük az érdeklődőket.

Pénzbedobásra jár, tehát önmagát kifizeti. Nincs kockázat.

Havibérlét 20 koronától kezdve.

Használt automaták félárban.



# SAJT ::

Többféle kemény és lágy sajtot legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt tart:

## Stauffer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtyárak Répcelak.

# Boroshordókat

minden nagyságban prima állapotban vesz  
ROTH, Budapest, Rákóczi-ut 59. sz.

FOGADÓ SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA: BUDAPEST, VIII. KER., GYULAI PÁL-UTCA 9. SZÁM.

Kiváló új fajborok!

**Meghívás.**

Ó borok nagy választékban!

# Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek

**„Borértékesítő”  
Részvénytársasága**

Alapító: Nagyméltóságú Dr. KALLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm. főispánja.  
Igazgatóhely: **GYÖNGYÖS** (Főter, Lubyház, Új bankpalóta).

Sürgőnycim: Postafiók 42. sz. Telefon 99. sz. Visontamátra

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:  
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otella, Oportó, Burgundi, Kabernet.

## Krondorfi savanyuvíz

### Pincér urak szives figyelmébe!

Csak Krondorfi savanyuvizet ajánljának borvagy pezsgőhöz. A Krondorfi kútvállalat mindenkor támogatja a jótékony intézményeket.

## 1917. Vendéglősök Naptára.

Ezt a fontos és érdekes szakkiadványt ne mulasszák el a fogadós és vendéglősiparhoz tartozók beszerezni. Ár: 3 kor. 20 fill. Ajánlási díj: 50 fill. Megrendelhető: **FOGADÓ, kiadóhivatala, Budapest, Gyulai Pál-utca 9.**



Vendéglősök, kocsárosok és  
kávésok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók

ifj. **GRÜNVALD MÓR**  
üveg- és porcellán nagy raktárában  
Bpest, IV., Ferenc József-rákpárt 6.  
(a Ferenc József-híd közelében.)

## Papírszalvéták

kaphatók a legjobb minőségben és mérsékelt áron, cegyomással vagy anélkül, gyors szállítás mellett: **FOGADÓ-NYOMDA Budapest, VIII. kerület, József-utca 56. szám.**

## Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek *oldal-zsebtárca* (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) *pincértáskára* van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrész az aljával egy darabból készült. — a legújtanosabb árak mellett — szerezhetik be:

**Molnár Vilmos** serokötőgyárosnál, BUDAPEST, IV., Károly-kürt 28. (Központi városház).  
— Képes árjegyzék bérmentve —

## HERRMANN J. L. R. T.

es. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-

Chinaezüst- és fémáru-gyárának főraktára:

**BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 25. l. e.**

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék: legszolidabb kivitelű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kávéházak és háztartások részére

# Király Sörfőzde Részvénytársaság

## Nagykanizsán.



Ajánlja elsőrendű minőségű: Aszok, Márciusi, Dupla-márciusi valamint a hírneves nagykanizsai Szent-Istvánsört, továbbá Bajor és Baksör különlegességeit. Betegeknek és lábadozóknak mint tápanyógyitait ajánlja az elsőrendű Duplamaláta tápsör különlegességét.

Gyárt ezenfelül legjobb minőségű malátát, etetési és hizlalási célokra pedig malátacsirát és sörtörkölyt.

**Árjegyzékkel és föl-  
világosítással kész-  
séggel szolgálunk.**

:: Telefonszám: 36. ::

:: Telefonszám: 36. ::